

ЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ

Цуркан В.В.,
асистент кафедри правового забезпечення АПК
юридичного факультету
Сумського національного аграрного університету

Встановлена статтею 14 Конституції України [2] імперативна норма про те, що земля є основним національним багатством і перебуває під особливою охороною держави, є найбільш вдалою по відношенню до земель сільськогосподарського призначення.

Нормами Земельного кодексу України встановлено, що землі України за основним цільовим призначенням поділяються на дев'ять категорій, першою з яких є землі сільськогосподарського призначення. Дані землі користуються пріоритетом серед інших категорій земель з огляду на своє природне, соціальне та економічне значення. Законодавець не дарма зазначив землі сільськогосподарського призначення на першій позиції, що обумовлюється їх значимістю для держави та взаємодією з усіма іншими категоріями земель.

Згідно Земельного кодексу України землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей [1].

Особливістю цієї категорії земель є те, що земля сільськогосподарського призначення виступає як унікальне явище природи, яке виконує функцію головного засобу виробництва продуктів харчування, кормів для тварин,

сировини для промисловості, а також є основою економічного розвитку України.

Землі сільськогосподарського призначення за своєю значимістю не поступаються ні одному об'єкту нерухомості що є у власності українського народу. Тому, не дарма Перехідними положеннями Земельного кодексу України встановлено мораторій на відчуження земель саме сільськогосподарського призначення (з врахуванням встановлених законом випадків для відчуження).

Протягом останніх десятиліть сільськогосподарське виробництво в Україні має стійкі тенденції до зростання, лідируючи тим самим над іншими масивними сферами індустрії. В свою чергу, результативне функціонування агропромислового комплексу є характерною рисою соціально орієнтованої держави з дієвою ринковою економікою.

Аграрний сектор національної економіки не може розвиватися та досягати своєї значимості для держави без родючих земель сільськогосподарського призначення. Так, основними проблемами розвитку аграрного сектору національної економіки є: незавершеність земельної реформи; значний рівень розораності, деградації сільськогосподарських земель, екологічного навантаження на довкілля, відсутність державних, регіональних і місцевих програм комплексного вирішення питань щодо використання та охорони земель; низький рівень використання потенціалу меліорованих земель; недостатній сучасний рівень агротехнологій (сівозмін, добрив, обробітку ґрунту, систем захисту рослин та багаторічних насаджень), який не забезпечує отримання екологічно безпечних та економічно ефективних результатів сільськогосподарської діяльності; тощо [3].

Таким чином вбачається пряма залежність функціонування сільського господарства в аграрному секторі з наявністю та особливо якістю земель сільськогосподарського призначення.

Чітким прикладом відображення значення земель сільськогосподарського призначення для сучасного розвитку аграрного сектору в Україні є і внесені у

2015 році зміни до Земельного кодексу України, якими, наприклад, добавлено раніше упущену норму про можливість передання громадянам земель сільськогосподарського призначення у власність та надання у користування для фермерського господарства, крім раніше зазначених випадків лише для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби, ведення товарного сільськогосподарського виробництва (ст. 22) [1]. Також законодавцем добавлено норму до Земельного кодексу України щодо встановленого мінімального строку 7 років модливої оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства (ст. 93) [1].

Регулювання аграрного промислового комплексу не стоїть на місці, і це вбачається через розроблені програми діяльності Кабінету Міністрів України і Коаліційної угоди у 2015 році, Державну цільову програму розвитку українського села на період до 2015 року, програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, інформування Міністерством аграрної політики та продовольства України з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна—2020”, Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року.

Наведені фактичні дані дають можливість здійснити висновок про те, що для України, як для держави у якій аграрний сектор зараз знаходиться на етапі активного розвитку, особливе значення мають землі сільськогосподарського призначення, які слугують основою для ведення сільського господарства. Від якості даних земель залежить результат діяльності, що є значимим як для одиничного суб'єкта, так і для держави в цілому.

Використана література:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III-ВР. – (Законодавство України). [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. – (Законодавство України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822>